

KUNST
MUSEUM
BRANDTS

KIDS

KIDS

Igennem århundreder har børn være en del af kunsten. I malerier, fotografier, på film, tv og i litteraturen er børn blevet foreviget. Mens de malede børneportrætter var forbeholdt de få, er fotografier af børn i dag blevet allemandseje. Billeder af børn er ikke længere en sjældenhed, men en velkendt del af hverdagen, der er med til at forme vores billede af, hvad et barn skal være – ofte uden at vi lægger mærke til det.

I udstillingen *KIDS* vrimler det med billeder af børn. Med udgangspunkt i Kunstmuseum Brandts store fotosamling tager udstillingen den besøgende med ind i barnets verden. Med 80-100 fotografier fra slutningen 1800-tallet til i dag, præsenteres vi for søde, smukke, friske, rolige, triste, udfordrende og måske endda ubehagelige billeder af børn. For mens kunstens børneskildringer afspejler skiftende tiders dominerende barnesyn, kan de også præsentere alternative syn på verden – og på hvad det vil sige at være barn.

Udstillingsperiode: 2. december 2022 – 14. april 2024

Børn i kunsten

I 1700-1800-tallet begynder de første billeder af børn som børn og ikke som små voksne, at optræde i kunsten. Herhjemme er den danske kunstner Jens Juel (1745-1802) førende inden for det nye type børneportræt, hvor barnet gengives med barnlige ansigtstræk som store øjne, ufriseret hår og sunde røde kinder og ofte iklædt løstsiddende kjoler og åbne skjorter.

De nye børneskildringer sker samtidig med at tidens filosoffer, heriblandt oplysningstidsfilosoffen Jean Jacques-Rousseau (1712-1778), formulerer et helt nyt barnesyn. Ifølge Rousseau er barnet født godt og naturligt. I løbet af opdragelsen bliver barnet korrumpet af de voksnes "civiliserede" samfund med alle dets fordomme, fejlslag og skyld. Rousseau mener derfor, at den bedste børneopdragelse kommer af frihed, omsorg i opdragelsen og ikke mindst af fri leg i naturen.

Selvom meget er sket siden Rousseau, hænger ideen om det gode og naturlige barn (også kendt som det *romantiske barn*) stadig ved den dag i dag. Selv i dag domineres vores syn på børn af ideen om, at barnet har et uhindret blik på verden, og at barnet er socialt, seksuelt og psykisk uskyldigt. Med tiden vil barnet mestre et sprog og lære at tilpasse sig samfundets normer, og barnet bliver således formet af den verden og det sprog, det vokser op med. Barnet er altså i konstant udvikling og veksler med andre ord mellem at være *voksen* og *ikke-voksen*.

Øverst: Erik Zappon, *Uden titel / Glimt*, 1999
Nederst: Fryd Frydendahl, *Mælkebøtte (Dandelion)*, 2015

Forside: Lars Mathiesen, *Ansigt*, 1987

Sideløbende med ideen om det *romantiske barn* formuleres ideen om den *romantiske kunstner*. Ligesom barnet, står den romantiske kunstner udenfor samfundets normer, hvorfra kunstneren finder sine motiver, sin kreativitet og originalitet. Et par hundrede år senere tager flere andre kunstneriske strømninger, som eks. surrealismen og Cobra, barnet og det barnlige udtryk til sig, for at understrege kunstnerens kritiske blik på det civiliserede samfund, som andre tager for givet.

Men det er ikke bare det at udtrykke sig som et barn, der interesserer kunstnere – også billeder af børn bliver ved med at være et hyppigt motiv i kunsten. Mens en del af kunstens børneskildringer drager på samtidens teorier om børn, kan kunsten også udtrykke en modstand mod sådanne teorier og i stedet skildre børn, der afviger fra tidernes barneideal.

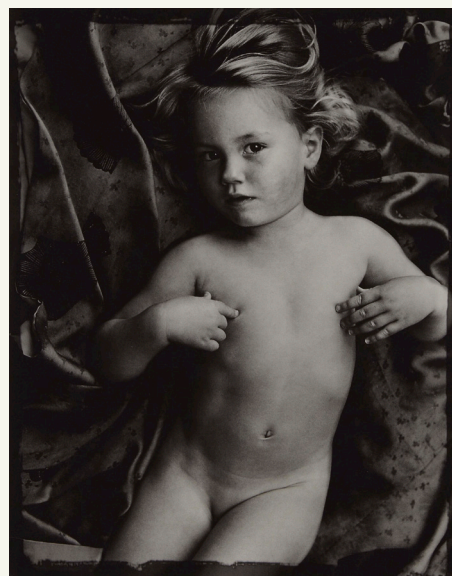
Søde, smukke, uhyggelige og ubehagelige børn

I kunsten optræder både søde og smukke børn, der i vid udstrækning bekræfter teorien om det uskyldige og *romantiske barn*. Men i kunsten finder vi også billeder af børn, hvis udtryk er tvetydigt, og derfor ikke "kun" søde, uskyldige eller barnlige, men også ubehagelige og endda uhyggelige.

Et eksempel på en type billeder, der kan vække uro, er billeder af nøgne børn. Mens de fleste private fotoalbums gemmer på billeder af nøgne børn på sommerstranden, vrir kunsthistorien med eksempler på kunstnere, hvis nøgne barneskildringer har skabt furor. Når den voksne kunstners pensel eller kameranlinse rettes mod et nøgent barn kan den voksnes seksualitet forurene barnets nøgne krop ligesom den voksne beskueres seksualitet også gør det. Ubehaget kommer altså ikke af den nøgne barnekrop i sig selv, men af den modsætning mellem det asekuelle, uskyldige barn og den seksuelle, skyldige voksen, som billeder af nøgne børn kan udfordre.

Sådanne billeder er bare ét af flere eksempler på, at visse børneskildringer er uacceptable i vor tids barneideal. Når kunsten præsenterer os for billeder af nøgne, triste, vrede, ensomme, ondskabsfulde eller udfarende børn udfordres idealet om det *romantiske barn*, der stadig den dag i dag præger vores barnesyn.

I *KIDS* skal vi for en stund opholde os sammen med billeder af børn, der ikke entydigt følger det barnesyn vi har i dag. I stedet bliver vi præsenteret for billeder af børn, der kan gøre os i tvivl om barnets sødmefulde uskyldighed. Hvad nu hvis barnet ikke er opfører sig, som vi regner med? Hvad nu hvis barnet ikke bliver den voksen som, som vi forventer?

Øverst: Frank Watson, *Elisabeth*, 1980
Midt: Erik Zappon, *Uden titel / Glimt*, 1999
Nederst: Sally Mann, *The Three Graces*, 1994-96

Bred formidling til alle aldre

I undersøgende, spørgende og vedkommende tekster målrettet både børn og voksne formidles nogle af de mange historier om børn og barndom, som billederne rummer. Gennem beskrivelser og spørgsmål vil formidlingen ikke give entydige svar, men invitere til samtale og refleksion.

Udstillingen ledsages desuden af et vedkommende formidlingsprogram med foredrag og omvisninger, og vil ligeledes blive udfoldet i dialogbaserede undervisningsforløb til alle skoletrin og ungdoms- og voksenuddannelser.

Om Kunstmuseum Brandts

På Kunstmuseum Brandts er 250 års kunsthistorie samlet under ét tag. Vi viser klassisk, moderne og helt samtidig kunst. Det giver enestående muligheder for at inspirere og danne borgerne gennem kunst.

Brandts er et statsanerkendt kunstmuseum med tilhørende kunsthøls, som tæller 17.000 værker. Et tyngdepunkt i museets samling er det dansk/internationale fotografi fra 1945 til i dag. Med afsæt i denne samling vil Kunstmuseum Brandts engagere publikum i kunst og vor tids billedkultur.

Kunstmuseum Brandts udvikler løbende nye udstillingsoplevelser og formidlingsgreb, som engagerer et mangfoldigt publikum. Vi ønsker at åbne kunstens verden sammen med andre.

Kontakt

Kunstmuseum Brandts
Amfipladsen 7
DK-5000 Odense C

Direktør Stine Høholt
stine.hoeholt@brandts.dk
tlf. +45 2068 9428 (mobil)
tlf. +45 6520 7000

Museumsinspektør Linnea Szilas
linnea.szilas@brandts.dk
tlf. +45 2753 7018 (mobil)

Brandts.dk

Frank Watson, *Christine*, 1987

Krass Clement, *Bøgelund*, 2008

J. Jensen, *Uden titel*, u.å.; Ukendt fotograf, *Uden titel*, u.å.; H.F. Barby, *Uden titel*, u.å.; Victor Angerer, *Uden titel*, 1878.

Rudolf Schäfer, *Den evige søvn*, 2008

Tone Arstila, *Uden titel / Different Family Pictures*, 1988

Marianne Grøndahl, *Kulmine strejken. Rhonda Walley. Wales, 1985*

Svend Thomsen, *Uden titel, 1960-69*

Halle Merrill, *Boy, Compostelastreet, Old Havana, Cuba*, 2000-01

KIRSEBÆR I ØRET. 1995

DAG ALVING

Dag Alving, *Kirsebær i Øret*, 1995

Frank Watson, *Christine*, 1980-89

Erik Zappon, *Dukker*, u.å.

